

De waarachtige God

Een tekst uit 1 Johannes wordt dikwijls aangevoerd als voorbeeld van een passage in de Bijbel waarin onze Heer, Jezus Christus, God wordt genoemd¹. De tekst luidt als volgt:

“Maar wij weten dat de Zoon van God gekomen is en ons het verstand heeft gegeven om de Waarachtige te mogen kennen; en wij zijn in de Waarachtige, namelijk in Zijn Zoon, Jezus Christus. Die is de waarachtige God en het eeuwige leven” (1 Johannes 5:20).

Hier wordt het duidelijk gezegd, beweert men: “Jezus Christus is de waarachtige God en het eeuwige leven”. Maar staat dat er écht? Bij enig nadenken komen de volgende vragen in mijn hoofd op:

1. *Wie is “de Waarachtige” Die wij “mogen kennen”?* Volgens Johannes heeft de Zoon van God “ons het verstand gegeven om de Waarachtige te mogen kennen”. Wie die Waarachtige is, kunnen we lezen in de evangeliën. In de tempel zei de Heiland eens: “Ik ben niet uit Mijzelf gekomen, maar Die Mij gezonden heeft, *is waarachtig*, en Hem kent u niet. Maar Ik ken Hem, want Ik ben van Hem afkomstig, en Hij heeft Mij gezonden” (Joh.7:28b-29). Tegen de menigten zei de Here: “Niemand *kent de Vader* dan de Zoon, en hij aan wie de Zoon het wil openbaren” (Matth.11:27b). De Zoon is dus gekomen om de Vader te openbaren, en met “de Waarachtige” die wij door de Zoon hebben leren kennen (1 Joh.5:20), is de Vader bedoeld.

2. *Wie is “de Waarachtige” waarin gelovigen zijn?* “Wij zijn in de Waarachtige”, zegt Johannes en op de vraag wie deze Waarachtige is, geeft hij zelf het antwoord. In zijn brief lezen we: “Al wie belijdt dat Jezus de Zoon van God is, God blijft in hem, en *hij in God*. En wij hebben de liefde die God tot ons heeft, gekend en geloofd. God is liefde en wie in de liefde blijft, *blijft in God*, en God in hem” (1 Joh.4:15-16). Gelovigen zijn dus “in God” en met “de Waarachtige” waarin zij zijn, is God bedoeld. Dat hadden we uit het slot van 1 Joh.5:20 al kunnen afleiden. Op zijn mededeling, dat wij in de Waarachtige zijn, laat de briefschrijver immers volgen: “namelijk in Zijn Zoon, Jezus Christus”. Jezus Christus is de Zoon van de Waarachtige, de Zoon van God.

3. *Op wie heeft Johannes het oog, wanneer hij opmerkt: “Die” (of: Deze, Gr. houtos) “is de waarachtige God en het eeuwige leven”?* Twee keer eerder had het woord “Waarachtige” betrekking op de Vader, zou dat nu ook de derde keer het geval kunnen zijn? De Here Jezus heeft die vraag voor ons beantwoord. Hij zei in een gebed tegen Zijn Vader: “En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de *enige waarachtige God*, en

¹ Dat de Messias in 1 Joh.5:20 God wordt genoemd, wordt o.a. verdedigd in de kanttekeningen van de Statenvertaling en de kanttekeningen van de NIV Study Bible.

Jezus Christus, Die U gezonden hebt” (Joh.17:3). De Here noemde Zijn Vader “de enige waarachtige God” en Hij noemde zichzelf “Christus”, d.w.z. de Messias, die door de Vader was gezonden. “De waarachtige God” (1 Joh.5:20) is volgens Joh.17:3 de Vader.

De bovenstaande drie conclusies lijken mij onweerlegbaar². Maar sommige christenen proberen die tóch te weerleggen. Zij geven het volgende commentaar: “Het woord *houtos* (“Die” in het zinnetje: “Die is de waarachtige God”) verwijst naar een mannelijk Persoon in de voorafgaande zin. De zin die aan dit woord voorafgaat eindigt met de woorden “Jezus Christus”. Met “Die” is dus Jezus Christus bedoeld. *Houtos* moet terugslaan op wat er onmiddellijk aan voorafgaat”.

Als eenvoudige Bijbellezer zou ik aan zulke christenen willen vragen: “Is het een wet van Meden en Perzen, dat een aanwijzend voornaamwoord op het dichtstbijzijnde onderwerp moet terugslaan?” Laten we eens wat Bijbelstudie doen.

In 1 Joh.2:22 zegt Johannes: “Wie is de leugenaar, dan die loochent dat Jezus is de Christus? *Deze* is de antichrist, die den Vader en den Zoon loochent”. Ik citeer deze tekst uit de oude Statenvertaling, omdat die de oorspronkelijke tekst op de voet volgt. Het aanwijzend voornaamwoord “*Deze*” in 1 Joh.2:22 kan onmogelijk verwijzen naar “Jezus de Christus” die in het voorafgaande was vermeld. Het moet betrekking hebben op “de leugenaar” die aan het begin van de tekst was genoemd.

In 2 Joh.:7 zegt de schrijver: “Want daar zijn vele verleiders in de wereld gekomen, die niet belijden dat Jezus Christus in het vlees gekomen is. *Deze* is de verleider en de antichrist”. Ik citeer opnieuw de oude Statenvertaling. Hoewel het aanwijzend voornaamwoord “*deze*” in 2 Joh.:7 een mannelijk enkelvoud is, kan het onmogelijk slaan op Jezus Christus die tevoren was vermeld. Het moet betrekking hebben op de geest die werkzaam was in de “vele verleiders” die aan het begin van de zin waren genoemd.

Omdat ik geen taalgeleerde ben, ben ik geneigd om me door taalkundige argumenten te laten intimideren. “Een aanwijzend voornaamwoord heeft altijd betrekking op het dichtstbijzijnde onderwerp” klinkt indrukwekkend. Maar uit 1 Joh.2:22 en 2 Joh.:7 blijkt, dat Bijbelschrijvers zich niet altijd aan die regel houden. En op grond van de rest van de Bijbel kan Johannes de Messias in 1 Joh.5:20 onmogelijk “de waarachtige God” hebben genoemd. Als de schrijver dat zou hebben gedaan, zou hij niet alleen tegenspreken wat hij in Joh.17:3 had opgetekend, maar ook wat door andere apostelen was opgemerkt.

² In die mening sta ik niet alleen. De Engelse Bijbelcommentator Henry Alford schreef ook, dat uit Joh.17:3 blijkt, dat de **Vader** (niet: Jezus Christus) in 1 Joh.5:20 de enige waarachtige God wordt genoemd.

Paulus schreef aan de Korinthiërs: “Wij weten dat een afgod niets is in de wereld en dat er geen andere God is dan Eén. Want al zijn er ook die goden genoemd worden, hetzij in de hemel, hetzij op de aarde (zoals er vele goden en vele heren zijn), *toch is er voor ons maar één God: de Vader*, uit Wie alle dingen zijn, en wij voor Hem, en één Heere: Jezus Christus, door Wie alle dingen zijn en wij door Hem” (1 Kor.8:4-6). In deze brief noemt Paulus de Vader de Ene God, en Jezus de ene Heer, d.w.z. de Messiaanse koning.

Aan zijn leerling Timotheüs schreef de apostel: “Want er is *één God*. Er is ook één Middelaar tussen God en mensen, *de mens Christus Jezus*. Hij heeft Zich gegeven als een losprijs voor allen. Dit is het getuigenis op de door God bestemde tijd” (1 Tim.2:5-6). Ook hier maakt de Schrift onderscheid tussen de Ene God en de ene Middelaar tussen God en mensen, “de mens Christus Jezus”.

In gesprekken met Judeeërs ontkende de Here dat Hij God was of zich aan God gelijk stelde. De Farizeeën beweerden dat Hij, Die een mens was, Zichzelf God maakte (Joh.10:33). In Zijn antwoord ontkende de Here dit ten stelligste. Hij zei: “Is er niet geschreven in uw wet: Ik heb gezegd: U bent goden? Als de wet hén goden noemde tot wie het woord van God kwam, en de Schrift niet van kracht beroofd kan worden, zegt u dan tegen Mij, Die de Vader geheiligd en in de wereld gezonden heeft: U lastert God, omdat Ik gezegd heb: Ik ben Gods Zoon?” (Joh.10:34-36). In de Bijbel worden menselijke rechters “goden” genoemd (zie b.v. Psa.82:6). Het is geen Godslastering om rechters of koningen goden te noemen, want zulke mensen kunnen over het lot van hun medemensen beschikken. Toch had de Heer Zich de titel “god” nooit toegeëigend. Hij had zich “Gods Zoon” genoemd. En dat wás Hij ook, omdat Hij door Gods Geest was verwekt in de schoot van Zijn moeder (Luk.1:35, Matth.1:18-21). “Gods Zoon” of “de Zoon van God” is iets totaal anders dan “God de Zoon”. Wanneer de Here zich “God de Zoon” had genoemd, zou Hij zich schuldig hebben gemaakt aan godslastering. Zo noemde Hij zich niet, en in geen enkele Bijbeltekst wordt Hij “God de Zoon” genoemd.

Tegen een rijke jongeman zei de Heiland: “Waarom noemt u *Mij* goed? Niemand is goed behalve Eén, namelijk *God*” (Mar.10:18). De Here maakte dus onderscheid tussen Zichzelf en God. Tegen Maria Magdalena en Zijn discipelen zei Hij: “Ik vaar op naar Mijn Vader en uw Vader, en naar *Mijn God* en uw God” (Joh.20:17). Hij noemde de Vader Zijn God. Dat zou Hij niet hebben kunnen doen wanneer Hijzelf God was en wezensgelijk aan de Vader.

Toen een Schriftgeleerde aan de Here vroeg: “Wat is het eerste van alle geboden?”, kreeg hij het volgende antwoord: “Het eerste van alle geboden is: Hoor, Israël! *De Heere, onze God, de Heere is één*. En u zult de Heere, uw God liefhebben met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht. Dit is het eerste gebod” (Mar.12:28-30). Onze Heer, Jezus Christus, was een Jood, die instemde met de

geloofsbelijdenis van het volk Israël. Het eerste gebod van alle is de erkenning dat God één is en de wetenschap dat wij die Ene eens onverdeeld zullen liefhebben. Aan dat “een-voudige” Bijbelwoord behoort ieder die Jezus wil volgen onwankelbaar vast te houden.

* * * * *